

Radunanza cumünala dals 25 gün 2014, 20:15 fin 22:55 Ftan, sala polivalenta

PROTOCOL

TRACTANDAS

1. **Orientaziuns davart il proget**
2. **La nouva constituziun cumünala**
 - orientaziun
 - discussiun: la radunanza ha la pussibilità da far dumondas e propostas
 - votumaziuns consultativas davart singuls artichels
 - deliberaziun da la constituziun per mans da la cumünanza d'urna
3. **Prossems pass**
4. **Varia**

Preschaints	ca. 110 persunas cun dret da vuschar
Giastr	Ursin Fetz, accompagnader dal proget
Medias	- Flurin Andry, ANR - David Spinnler, Televisiun Rumantscha
Scrutinaduors	Jachen Andri Cadonau, Edwin Lehmann

Salüd

Il capo da Ftan, Reto Pedotti, salüda la prüma radunanza dal nouv cumün. Jon Domenic Parolini, il president da la suprastanza transitorica, maina tras la radunanza. El tira adimaint amo üna jada la decisiun clera in tuot ils cumün a favur da la fusiun. Per "metter ad ir" il nouv cumün restan uossa ün pêr mais. Il temp davo ils 1. schner 2015 es però amo plü important: l's fa quint cun 5 ons fin cha tuot ils adattamaints sun fats e fin cha ün cumün fusiunà "funcziuna".

1. Orientaziuns davart il proget

La suprastanza transitorica cumpiglia ils capos dals 6 cumüns:

- Jonpeider Strimer, Ardez (JPS)
- Reto Pedotti, Ftan (RP)
- Roger Vulpi, Guarda (RV)
- Jon Domenic Parolini, Scuol (JPD)
- Albert Mayer, Sent (AM)

- Christian Fanzun, Tarasp (CF)

Jon Domenic presidescha quist gremi a partir dals 20 da mai 2014. El vezza sco avantag ch'el nun ha plü ingüna funcziun aint il nouv cumün e po agir cun quai sco persuna neutrala.

La suprastanza transitoria ha las seguintas incumbenzas:

- elavurar la constituziun e la ledscha d'impostas
- preparar l'elecziun dal capo e da la suprastanza
- eleger la direcziun (insembel culla nouva suprastanza)
- coordinar e survegliar l'organisaziun dal nouv cumün

L'actuara es Marianna Sempert.

Il proget vain accumpagnà da duos personas externas:

- Ursin Fetz, giurist e professor pro la HTW a Cuira (rom special: cumüns e fusiuns da cumüns). El es responsabel surtuot per las dumondas da dret (constituziun cumünala, ledschas, reglamaints etc.).
- Max Poltera da l'Uffizi chantunal da cumüns. El ha la funcziun da cusgliader a reg. l'organisaziun operativa.

La direcziun transitoria as cumpuona da las seguintas personas:

- Max Poltera, uffizi chantunal da cumüns
- Marcel Franziscus, fiduziari
- Andri Florineth, chanzlist Scuol
- Michel Taisch, manader da finanzas Scuol
- Jon Carl Stecher, manader tecnic Scuol

La direcziun transitoria prepara, insembel culla nouva suprastanza, l'organisaziun operativa dal cumün (organigram, infrastruttura interna, EDV, sgüranzas etc.).

2. La nouva constituziun cumünala

La basa da la nouva constituziun:

- model per constituziuns cumünalas dal chantun Grischun
- contrat da fusiun dals 29/30 marz 2014
- rapport final davart il proget da fusiun

La constituziun es la ledscha fundamantala dal cumün. Ella nu cuntogna ingüns detagls, quels vegnan lura reglats cun ledschas ed uordens. Süssom la "ierarchia" sta il contrat da fusiun tanter ils 6 cumüns.

Discussiun dals singuls artichels

Art. 7 Abiltà da vuschar

La radunanza sto decider tanter duos variantas. Culla 2a varianta gniss introdüt il dret da vuschar per esters cun permiss C chi stan daspö almain 10 ons sainza interrupziun aint il cumün da Scuol respectivmaing aint in ün dals anteriurs cumüns. A Ftan hana fingià quist dret.

Ün votant propuona da dozar il temp da domicil a 15 ons. 10 ons sun necessaris per dvanter vaschin da Scuol e per quellas personas chi nu vöglian dvanter citadins svizzers füssa a seis lö da pretender 5 ons daplü per survgnir il dret da vuschar sco ester.

La radunanza vuscha dimena davart 3 propostas:

1. La dumonda da princip (dret da vuschar per esters, schi o na?) vain acceptada cun 89 vuschs da schi cunter 9 vuschs da na
2. Pel dret da vuschar davò 10 ons vuschan 70 persunas
3. Pel dret da vuschar davò 15 ons vuschan 40 persunas

Abels da vuschar sun dimena eir esters cun permiss C, e quai davò 10 ons domicil in cumün.

Art. 10 Temp d'uffizi / Limita dal temp d'uffizi

Il cussagl cumünal da Scuol propuona d'abolir l'alea 2. El es da l'avis chi saja amo plü difficil da chattar persunas cumpetentas – impustüt eir plü giuvnas – scha' temp d'uffizi es limità. Scha ün capo vess da's cumportar cul temp sco ün "dictatur" daja adüna la pussibilità da til nun eleger plü. Da tschella vart vess üna limitaziun l'avantag cha'ls politikers ston raggiundscher lur böts infra ün tschert temp. Ün votant propuona perquai da laschar la limitaziun, da dozar però il temp d'uffizi dal capo per ün'ulteriura perioda da 4 ons.

La radunanza decida cun 74 cunter 23 vuschs da laschar la limitaziun dal temp d'uffizi. Davò vuschan 99 persuna pella varianta 12 (suprastanza) e 16 (capo). 10 persunas vessan preferi üna limita da 12 ons per tuots.

Üna votanta dumonda schi detta eir ün'età da pensiun pel cussagl cumünal e pel capo. Quai dess gnir reglè aint illa ledscha correspudenta.

Art. 12 Termin da las elecziuns ed entrada in uffizi

Ün votant renda attent cha la saramantaziun nu es manzunada ninglur. J.D. Parolini intuna chi voul in mincha cas üna saramantaziun, cha quella nu stopcha però esser fixada aint illa constituziun. Siond cha divers votants giavüschan quai vain vuschà davart quist punct. La radunanza decida cun gronda majorità d'agiundscher ün'alea 4: "Avant l'entrada in uffizi ha lö la saramantaziun da las autoritats cumünalas aint il rom d'ün act festiv".

Art. 16 Dovair da tour s-chüsa

Ün votant propuona da strichar l'alea 3 ("In cas da dispitta decida l'autorità o la cumischiun respectiva davart il tour s-chüsa"). El es da l'avis cha noss gremis vegnan daperüna eir sainza üna tala prescripziun. Quella tocca però aint tenor la ledscha chantunala da cumüns.

Art. 18 Dret d'iniziat iva

Il prüm d'eira previs da pretender be 50 suottascripziuns. Quai pudess però chaschunar iniciativas sainza fin chi nu chattan lura listess ingün'acceptanza pro la votaziun. Perquai figüra uoss la zifra da 150 suottascripziuns.

Art. 22 Dret da moziun

Alea 1: Ün votant dumonda perche chi saja d'inoltrar üna proposta in radunanza in scrit. Quai fa dabsögn per cha la proposta haja fingià üna tscherta fuorma – schi vain be dit a bocca nun esa forza cler che cha' votant voul.

Alea 2: La suprastanza cumünala ha temp ün on per suottametter üna proposta a la radunanza. A plüs votants para quai fich lung. Tuot tenor da che chi's tratta (p.ex. schi'd es d'elavurar üna ledscha) es ün on però dafatta cuort. Da la votaziun resulta cha 90 persunas sun perinclettas cun ün on, 27 vessan preferi ün mez on.

Art. 24 Procedura pro elecziuns e votaziuns

Co vegnan publichats ils resultats? Tenor al. 3 succeda la publicaziun "sco chi'd es üsità al lö". I resta dimena in mincha fracziun sco fin qua (assas nairas, pressa e mezs electronics). Las assas nairas restaran intant chi fa dabsögn, q.v.d. intant chi'd es glied chi voul s'infuormar uschè. In pacs ons saran quai però eir « social media ».

Art. 27 Dovair da manar protocol e d'infuormar

Alinea 2: "Ils protocol da la radunanza stan a disposiziun [...] il plü tard ün mais davo la radunanza [...]." Divers votants sun da l'avis cha quai stess esser fingià davo 10 o il plü tard 20 dis. Cun vuschar decidan 68 personas per 10 dis, 22 per 30 e 31 per 20 dis.

Ils plets "cun dret da vuschar" vegnan strichats, siond cha minchün ha access al protocol da la radunanza.

Art. 28 Organs dal cumün

Ün votant dumonda schi nu saja previssa ingüna ledscha davart votaziuns ed elecziuns. La suprastanza transitoria ha discus quai. Ella es da l'avis chi's stess avair be quellas ledschas chi fan propcha dabsögn. Pellas prümas elecziuns bastan las directives da la constituziun in mincha cas. La nouva suprastanza ha però la libertà da s-chaffir üna ledscha scha quai fa dabsögn.

Art. 30 ss. Cumpetenzas dals organs la cumünanza d'urna

Tenor la constituziun po decider la radunanza cumünala davart expensas na previssas aint il büd-schet fin a 3 milliuns francs. Ün votant es da l'avis cha quai saja massa bler per ün cumün chi sto spargnar. U. Fetz defenda quista limita cul argumaint cha la radunanza cumünala stopcha avair cumpetenzas relativmaing grondas per ch'ella nu perda sia importanza dal tuot.

Üna gronda majorità (104 cunter 5 vuschs) sustegna la proposta tenor constituziun.

La radunanza cumünala po eir conceder credits posteriurs e supplementars chi surpassan 100'000 francs o 10 % pel medem oget. Ün votant giavüscha cha'ls 10 % vegnan strichats per cha la radunanza nun haja da decider davart imports tuot tenor fich pitschens. Ils 10 % correspuondan però a la toleranza acceptabla tenor SIA. Per imports suot 20'000 francs decida inamöd la suprastanza e brich la radunanza cumünala.

103 votants vöglian cha'ls 10 % restan, 1 vuscha cunter.

Art. 33 Predeliberaziun

Fin uossa nun esa gnü pratichà cha la radunanza cumünala predeliberescha las fatschendas per mans da la cumünanza d'urna. Important esa però da savair cha la suprastanza cumünala po suottametter a la votaziun eir üna dumonda cha la radunanza cumünala ha sbüttà. La cumünanza d'urna sto però gnir infuormada cha la radunanza d'eira cunter.

Art. 34 Proceder

Alinea 2: "Alternativmaing" nu voul dir "in rouda". Il lö da la radunanza dess variar, ma la suprastanza cumünala nu das-cha esser liada vi dad ün turnus fix regard la tscherna dal lö. Schi'd es da spettar blera glied esa da tscherner ün lö chi dispuona d'ün local grond avuonda. Tuot ils lös dessan da temp in temp gnir resguardats.

Art. 34 al. 4

Tenor il sböz da la constituziun sto pretender ün quart da las personas preschaintas in radunanza chi vegna vuschà per scrutin. Ün votant es da l'avis chi dess bastair üna persuna. Quai pudess avair per consequenza cha ün'unica persuna chi voul simplamaing seccar e trar a l'inlunga la radunanza dumonda scrutin adüna inavant. Proposta: 5 personas.

54 personas vuschan per ün quart, 39 per 5 personas.

Art. 47 Sectuors

I nu vain plü discuorrü da "departamaints" pro la suprastanza cumünala, dimpersè da "sectuors" (per tudais-ch "Sachgebiete"). Suprastants cun departamaints vessan da tour influenza eir operativmaing, e quai nun es l'intenziun.

Art. 51 Cumposiziun da la suprastanza cumünala

Tenor ün votant nun esa in uorden scha la suprastanza es abla da decider schi sun preschaints be 4 commembers (da 7). I nun es però bun scha la suprastanza nu po decider massa suvent pervi dad absenzas chi nu's laschan adüna evitar respectivmaing preverer. Suppleants nu daja plü ingüns.

Art. 52 Incumbenzas dal cussagl da scoula

L'alineia 2, cifra 1 vain corretta seguaintamaing: "eleger e relaschar ils manaders da scoula [...]", siond chi dà plüssas scoulas, e minchüna ha ün manader.

Art. 67 Proceder da votaziun (pella prüma legislatura)

Pro las elecziuns pella prüma legislatura vala la majorità relativa. Pro üna parità da vuschs esa da far ün seguond scrutin. Per chi's possa evitar ün tal propuona ün votant da trar la büs-cha. La radunanza sbütta quista proposta sainza cuntravuschs.

Art. 68 Relaziuns da servezzan e salarisaziun

Pel capo es previs ün pensum dad 80 % (Scuol ha actualmaing 2/3).

Ils 6 suprastants cumünals survegnan tuots insembel 150'000 francs l'on. Las indemnizaziuns individualas dependan ferm da la lavur chi'd es da prestar e cun quai dal sector. Las pauschalas cumpiglian eir las sezzüdas; ün suprastant chi sto ir a bleras sezzüdas survain üna pauschala plü ota.

I's tratta quia d'üna disposiziun transitoria. La nouva suprastanza elavurescha üna ledscha davart ils salaris cha la cumünanza d'urna sto approvar.

Discussiun

- Ad ün votant manca aint illa constituziun ün artichel chi regla il contact tanter la populaziun da las singulas fracziuns e la suprastanza. Resposta: las rapreschantaziuns localas han quista funcziun, quai es però ün gremi facultativ chi nun es da manzunar aint illa constituziun. Ün oter votant renda attent cha mincha persuna po as drizzar invers la suprastanza. U. Fetz ha fat l'experiencia cun otras fusiuns cha las suprastanzas as dan gronda fadia da resguardar las fracziuns.
- Ün votant voul savair scha minchün haja ils listess drets independentamaing da la fracziun ingio ch'el sta. U. Fetz renda attent cha'l cumün fusiunà es a partir dals 1. schner 2015 ün cumün. I s'inclegia lura da sai cha mincha abitant ha il medem status e cun quai eir ils listess drets.
- Co funcziuna la prüma revisiun dal cumün fusiunà? La nouva cumischiun sindicatoria nun ha las infurmaziuns toccantas e la veglia nun es plü in funcziun. Ideal füss üna sezzüda cumünnaivla, la nouva cumischiun sindicatoria sto però gnir activa svesch sch'ella giavüscha quai.
- Restan in funcziun ils suprastants dal Revier forestal Macun? La suprastanza transitorica ha decis cha'l RFM resta in funcziun eir d'ürant il 2015. Il suprastant cul sector forestal dal nov cumün dvantess lura eir delegià aint illa suprastanza dal RFM. Ils delegiats da finquà dal RFM dessan eir pudair restar amo in quella funcziun d'ürant quel on. Scuol e Sent fuorman subit, quai voul dir a partir dals 1. schner 2015 üna gestiun forestala cumünnaivla.

Decisiun

La radunanza cumünala deliberescha la costituziun - culs müdamaints ch'ella ha decis quista saira - per mans da la cumünanza d'urna, quai cun ün'abstenziun e sainza cuntravuschs. Jon Domenic Parolini ingrazcha pel sustegn e giavüscha cha'ls votants preschaints persvadan eir a lur convaschins absaints da dir schi a la costituziun cumünala illa votumaziun dals 24 avuost 2014.

3. Prosems pass

Persunal

Als 30 lügl ha lö ün'infuormaziun dal persunal. La magistraglia vain orientada separadamaing dals gremis da la scoula. I vain orientà davart l'organigram cullas pertschientualas previssas in mincha sector da lavur, e'ls impiegats survegnan üna questiuonari per annunzchar in ün prüm pass las preferenzas persunalas. In seguit vain fatta üna discussiun cun mincha collavuratura/collavuratur.

Ils commembers da la direcziun vegnan elets da la suprastanza transitoria scha pussibel in preschentscha da la suprastanza cumünala nouva. Quella vain eletta ils 28 da settember.

Termins fingià cuntschaints

24 avuost 2014

- votaziun davart la costituziun cumünala
- elecziun dal capo

28 settember 2014

- elecziun suprastanza cumünala, cussagl da scoula e cumischiun sindicataria

30 november 2014

- votaziun davart la ledscha d'impostas

A partir da subit as poja annunzchar candidaturas a l'actuariat da la suprastanza transitoria (Marianna Sempert, Chasa Cumünala, 7550 Scuol). Termins: pel capo fin als 31 lügl, per tschels gremis fin als 31 avuost. Chi chi s'annunzcha pro temp riva sün üna glista alfabetica chi vain publichada aint illas gazettas, süllas assas nairas e la pagina d'internet da tuot ils cumüns.

Candidaturas sun pussiblas eir davo quists termins, las personas correspondentas nu figüran però plü sülla glista.

4. Varia

Ingün nu dumonda il pled.

Jon Domenic Parolini ingrazcha a tuot ils preschaints per lur viva partecipaziun a la prüma radunanza cumünala davo la votumaziun da fusiun e spera cha la lavur constructiva a bönen dal cumün fusiunà cuntinua i'l sen co d'ürant quista saira.

Scuol, 4 lügl 2014

Pel protocol:
Marianna Sempert